

НА ЧАСІ

Відлік роботи розпочато

11 квітня 2016 року на засіданні Вченої ради Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя відбулося офіційне представлення педагогічному колективу нового ректора вишу. Директор Департаменту управління персоналом МОН України Ігор Олександрович Кабанов ознайомив присутніх з наказом міністра освіти Сергія Мироновича Квіта за № 140-к від 6 квітня 2016 року про призначення на посаду ректора Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя кандидата історичних наук, доцента **Олександра Григоровича Самойленка** терміном на п'ять років.

Новопризначеного керівника вузу привітали: начальник управління освіти і науки Чернігівської облдержадміністрації Микола Анатолійович Конопацький, голова студентської ради НДУ ім. М. Гоголя Олександра Порада, члени Вченої ради. У слові-відповіді Олександр Григорович подякував усім присутнім за виявлену високу довіру і пообіцяв спрямувати свою роботу на подальшу розбудову вишу.

Вчена рада розглянула низку кадрових питань. Зокрема, було обрано деканів трьох факультетів університету. У відповідності до Положення про обрання та заміщення посад науково-педагогічних працівників вишу декани звітували перед трудовими колективами факультетів про виконану роботу. Звіти були схвалені і затверджені. Колективи природничо-географічного факультету та факультету культури і мистецтв звернулися до Вченої ради університету з пропозицією переобрати на новий термін роботи на посаді деканів доцентів Сенченко Г.Г та Гусейнову Л.В. Вчена рада заслухала звіти деканів і внесла їх прізвиська в бюлетні для голосування. В результаті таємного голосування на посаду декана природничо-географічного факультету обрана доцент **Сенченко Галина Григорівна** (у голосуванні брали участь 41 член вченої ради – рішення прийнято одностайно), деканом факультету культури і мистецтв обрано **Гусейнову Ларису Василівну** («за» – 40 членів ради, «проти» – 1).

Колектив факультету психології та соціальної роботи на своїх зборах звіт декана схвалив, але прийняв рішення звернутися до ректорату університету з пропозицією про оголошення конкурсу на заміщення посади декана. Конкурс було оголошено. У конкурсі взяли участь два претенденти на вакантну посаду: діючий декан, доцент Конончук А.І. та доцент кафедри практичної психології Тимошенко О.А. Шляхом таємного голосування збори факультету психології та соціальної роботи визначилися у своєму виборі.

За Тимошенка О.А. було віддано 61 голос, за Конончук А.І. – 18 голосів, проти всіх – 2 голоси. Вчена рада університету вислухала виступи обох претендентів і внесла їх прізвиська до бюлетнів для таємного голосування. Перед процедурою голосування доцент Конончук А.І.

зробила заяву, у якій попросила членів Вченої ради університету дослухатись до рішення факультету і проголосувати за кандидатуру її конкурента, щоб не збурювати громадську думку. Таємним голосуванням члени Вченої ради університету визначилися у своєму виборі: за Тимошенка О.А. – 33 голоси, за Конончук А.І. – 8. Таким чином, деканом факультету психології та соціальної роботи обрано кандидата психологічних наук, доцента **Тимошенка Олексія Анатолійовича**. Побажаємо обраним деканам успіхів у їхній нелегкій праці.

Вчена рада шляхом таємного голосування обрала на новий термін роботи на посаді завідувача кафедри вокально-хорової майстерності професора **Костенко Людмилу Василівну**.

Члени Вченої ради університету заслухали та схвалили звіт директора бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Олександра Сергійовича Морозова за п'ятирічний термін роботи. Чим живе уславлена бібліотека Гоголівського університету, у фондах якої нараховується понад 988 тисяч книг, серед яких 23 тисячі 438 рідкісних? Про це ми розповімо у наступному номері нашої газети.

Вчена рада вирішила низку робочих питань.

Власн. кор.

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕТРОСПЕКТИВА ДОСВІДУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

17–18 березня 2016 року в нашому університеті спільно з Міжнародним фондом досліджень освітньої політики проведено науково-практичний семінар «Проектна діяльність як інструмент досліджень, навчання та інновацій», у якому взяли участь провідні вчені, представники Британської ради та Німецького культурного центру Geothe Institut в Україні, співробітники Центру педагогічної майстерності університету штату Айова (США), учасники проектної діяльності регіонального, національного та міжнародного рівнів.

Наш перший проект «Підвищення кваліфікації вчителів англійської мови сільських шкіл Чернігівської області» був підтриманий Фондом «Відродження» у 1998 році та дозволив переглянути підходи до запровадження комунікативного підходу у процесі професійного становлення, вступити у діалог із працюючими вчителями, оновити навчально-методичні комплекси з англійської мови. Двотижневий тренінг для двадцяти вчителів, який провели викладачі факультету, став початком багатьох ініціатив, які мають місце у нашій роботі сьогодні: професійні зібрання, інтерактивні форми навчання, використання технічних засобів у навчальному процесі, підтримка молодих спеціалістів, співпраця з шкільними вчителями. Успішна реалізація цього проекту стала можливою завдяки співпраці з Британською Радою в Україні, тренери якої продемонстрували нові, на той час для нас, методи, форми, прийоми навчальної роботи, які дозволяють оптимізувати навчання англійської мови.

Програма «Мова та культура», запропонована у 2000 році волонтером Корпусу Миру (США) Деном Фінном, дозволила об'єднати українських студентів та американських волонтерів на відпочинку в університетському таборі «Лісове озеро». Сьогодні, готуючись до реалізації проекту мовних таборів для учнів в межах національної програми «Рік англійської мови – 2016», ми вміємо поєднувати навчання та відпочинок, знаємо прийоми, що спонукають до активної діяльності (інтелектуальної, творчої, спортивної, виконавської), розуміємо, яким має бути студентський лідер і як відбувається змагання між учасниками програми за перемогу. Отже, знайомі положення колективних творчих справ (І. Іванов) набули нового значення у молодіжному мовному таборі. Протягом п'яти років, реалізуючи цю програму, ми випробували нові форми англомовного спілкування, методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів, перевіряли підходи до організації студентського самоврядування.

Проект «Реформа та оновлення педагогічної освіти» (2000–2003), підтриманий департаментом США, мав на меті запровадження інформаційних технологій у нашу роботу. 14 викладачів університету мали можливість відвідати Університет штату Айова, познайомитися з систе-

мою підготовки американських вчителів, роботою професійних асоціацій, спостерігати навчальний процес у студентських аудиторіях та шкільних класах, брати участь у конференціях, обговорювати професійні проблеми на міжнародному рівні. У 2008 році з Центром педагогічної майстерності названого університету започатковано дослідження дидактичних умов застосування технології зворотного зв'язку (audience response system (clickers)) у навчальному процесі, про результати якого ми доповідали на XX ювілейній конференції Асоціації за підтримку інформаційних технологій в освіті у м. Чарльстон (Південна Кароліна, США) у 2009 році. Завдяки цим проектам вдалося познайомитися з проектним менеджментом, формами спілкування з тими, хто інвестує в освітню діяльність, вимогами до проектних результатів та їх оприлюднення.

Проекти Німецького культурного центру Geothe Institut в Україні, що мають на меті удосконалення навчання німецької мови, дозволили забезпечити участь викладачів факультету в тренінгах та програмах обміну в Німеччині, започаткувати діалог на тему «Навчаємо та навчаємося навчати німецької мови». Наша робота в проекті «Інноваційний університет та лідерство» (Варшава, 2014), проект «Шкільний вчитель нового покоління», який виконується викладачами факультету під керівництвом Британської Ради в Україні, спроби участі колег у різноманітних конкурсах проектів наближають нас до розуміння європейських цінностей, напрямів реформування національної освіти, нових форм професійного розвитку.

Отже, відштовхуючись від того, через що вже пройшли, маємо зазначити перспективні напрями подальшого удосконалення проектної діяльності: навчання проектного менеджменту, що дозволить раціонально планувати діяльність, формувати проектні команди, вигравати конкурси і отримувати додаткові ресурси; формування іншомовної компетентності учасників проектної діяльності; розподіл внутрішніх інституційних ресурсів за проектними принципами (на конкурсній основі, на підтримку актуальних напрямів діяльності, за умови командної участі). Визначаючи напрями діяльності у проекті «Реформа та оновлення педагогічної освіти» на початку 2000х, в університеті було проведено конкурс, на який представлено 46 проектів, сформовано проектні колективи, що представляли кожний факультет, та конкурсній основі обрано переможців. Виграли не всі, але багато нових ініціатив з'явилося, а головне, долаючи непорозуміння, ми шукали шляхи ефективної співпраці. На наш погляд, для колективу університету важливо актуалізувати зараз той досвід.

Світлана Тезікова,
декан факультету іноземних мов

НОВИНИ НАУКИ

23–24 березня 2016 р. на базі природничо-географічного факультету Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя відбулася I Всеукраїнська конференція молодих науковців та I Всеукраїнська учнівська наукова школа «Сучасні проблеми природничих наук».

Конференція проведена на належному науковому рівні в творчій і доброзичливій атмосфері. Працювали такі секції: флора і рослинність, експериментальна ботаніка, екологічні проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища; зоологія, медико-біологічні дослідження; географія та туризм.

Найкращими на конференції визнали доповіді таких учасників:

Кузьменко Ірини Сергіївни, Покатович Юлії Валеріївни, Федірко Тетяни Сергіївни, Убозько Маргарити Олегівни (студентів Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя); *Витриховського Євстахія Андрійовича* (учня 10 класу Української гімназії № 1 (м. Івано-Франківськ); *Корецького Станіслава Едуардовича* (учня Ніжинського ліцею Ніжинської міської ради при НДУ ім. М. Гоголя).

На спільному заключному засіданні прийнято рішення про щорічне проведення Всеукраїнських конференцій молодих науковців та учнівських наукових шкіл.

Всеукраїнська олімпіада з історії

12–15 квітня на базі Ніжинського державного університету пройшов II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з історії, який зібрав найсильніших істориків практично з усіх вищих навчальних закладів нашої держави. В олімпіаді взяли участь 35 університетів (65 учасників).

Змістовною і різноманітною була програма Олімпіади, яка розпочалася з урочистого її відкриття 13 квітня вітальним словом ректора університету, доцента О.Г. Самойленка. Він тепло привітав істориків-олімпійців, побажав усіляких гараздів, і наголосив на тому, що всі, хто беруть участь у цьому студентському форумі, – це вже переможці. У дружній невимушеній атмосфері пройшло представлення членів журі його головою, доктором історичних наук, професором кафедри історії України С.А. Лепявком.

Цього ж дня, 13 квітня й розпочалася власне Олімпіада з виконання творчих завдань з історії України. На це відводилося 3 години, після чого обід і екскурсії музейним комплексом університету та визначними місцями Ніжина. Результати першого дня засвідчили високий рівень знань учасників.

На 14 квітня було заплановано виконання творчих завдань зі всесвітньої історії.

Неабияку історико-пізнавальну цінність, формування патріотизму у світлі останніх подій мала поїздка до м. Батурина, враження від якої були виключно позитивними.

Урочисте закриття Олімпіади, нагородження її учасників пройшло в піднесеній атмосфері. Лунав Гімн України, відбулося вшанування переможців.

На думку учасників Олімпіади, організація та проведення була на високому рівні, включаючи зустріч студентів, реєстрацію, поселення, харчування, екскурсійну та дозвіллеву програми.

За результатами двох турів Олімпіади з історії України та всесвітньої історії призерами стали:

Островик Дмитро Андрійович (Диплом I ступеня), студент-магістрант Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди;

Баров Володимир Володимирович (Диплом I ступеня), студент Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя;

Новак Олександр Сергійович (Диплом II ступеня), студент Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна;

Гуменний Сергій Любомирович (Диплом II ступеня), студент Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка;

Моціяка Ольга Петрівна (Диплом III ступеня), студентка Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя;

Сакевич Євген Миколайович (Диплом III ступеня), студент Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького;

Компанієць Олексій Вікторович (Диплом III ступеня), студент Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького;

У командному заліку переможцями Олімпіади стали студенти:

Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (Баров Володимир Володимирович та Моціяка Ольга Петрівна) – I місце.

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (Новак Олександр Сергійович та Немченко Віктор Петрович) – II місце.

Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького (Сакевич Євген Миколайович та Компанієць Олексій Вікторович) – III місце.

У номінації «Кращий знавець історії України» переміг представник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди *Островик Дмитро Андрійович*.

У номінації «Кращий знавець всесвітньої історії» журі відзначили студента Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя *Барова Володимира Володимировича*.

У перший день Олімпіади в актовому залі Гоголівського корпусу відбулась Інтелектуальна гра «Історична розминка», ініціатором якої виступив доцент кафедри політології та права Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя *Желіба Олександр Володимирович*. Переможцями стали:

Диплом I ступеня – *Баров Володимир Володимирович* (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя);

Диплом I ступеня – *Марціник Мар'яна Володимирівна* (Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка);

Диплом II ступеня – *Черняк Оксана Анатоліївна* (Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка);

Злагоджено, виважено, конструктивно працював Оргкомітет Всеукраїнської студентської олімпіади, склад журі, апеляційної та мандатної комісії.

Від імені Оргкомітету хотілося б висловити щирі вдячність ректорату університету за матеріальну й моральну підтримку, редакційно-видавничому комплексу вузу за оперативний та якісний друк необхідної документації, навчально-методичному кабінету історико-юридичного факультету, персонально його керівнику *В.С. Луцьковій*, соціально-гуманітарному відділу.

Олімпіада пройшла в атмосфері єднання, дружби та взаємоповаги всіх її учасників та продемонструвала високий інтелектуальний та творчий потенціал студентів-істориків.

В.В. Мартиненко, канд. іст. наук, доцент,
В.С. Луцькова, зав. навч.-метод. центром

ФАКУЛЬТЕТИ ІНФОРМУЮТЬ

Нові рубежі вченого

У Блакитній залі Гоголівського корпусу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя відбулась презентація монографії професора кафедри української літератури Ковальчука Олександра Герасимовича «Візуальне у творчості М. Коцюбинського».

Монографія висвітлює абсолютно нове прочитання творчого доробку Михайла Коцюбинського, дозволяє по-новому поглянути на українську літературу в цілому.

З виходом у світ ще однієї книги професора вітали його колеги-вихованці: декан факультету Олександр Забарний, доктор педагогічних наук, професор Юрій Бондаренко, доценти кафедри української літератури Олена Моціяка та Оксана Капленко, а також студентка 3 курсу філологічного факультету Марина Лапай.

Презентація книги пройшла у теплій дружній атмосфері. Студенти бажали Олександру Герасимовичу здоров'я та подальших успіхів на науковій ниві.

Наш кор.

ЗАПРОШУЄМО ДО РОЗМОВИ

Децо про «національну еліту», або п'ять вечорів зі студентами... (роздуми з приводу...)

Сьогодні, коли Україна знаходиться в економічній та політичній кризі, надзвичайно гостро постає питання: «У чому ж причина? Чому держава з чудовими природними ресурсами й достатньою кількістю працюючого населення знаходиться на межі виживання?». Відповідь європейських і вітчизняних політологів одна: «Відсутність національної еліти». Виявляється, у державі недостатня кількість тієї національно-свідомої інтелігенції, яка, понад усі побутові, соціальні й політичні проблеми, ставить долю України за найвищу цінність людської моралі.

Поза сумнівом, проблема «національної еліти» існує. Адже протягом багатьох століть усі імперії, до яких входила Україна, безжалісно знищували українську інтелігенцію. Пригадайте, що вчинили московські посіпаки над українськими гетьманами... Стіли їхні кістки на Соловках та у Сибіру, але не вмерла слава та їх добрі діла. Скільки зусиль доклали Російська та Австро-Угорська імперії, щоб зросійшити, ополячити, онімеччити українців у XIX столітті. Впроваджували Емський і Вадуєвські укази, забороняли національну мову, літературу, історію, культуру... А до світу озвалися титанічно могутні голоси Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки та ще тисячі справді національно свідомих інтелігентів. Україна завжди прагнула Європи, а не російської «тмутаракані». І досягла її, і утвердилась в європейській культурі.

Колишній кріпак Тарас Шевченко самотужки досконало оволодів трьома мовами – українською, російською, польською – писав ними свої літературні твори, вивчав для користування у побуті ще й французьку, став академіком і світовим генієм.

Ковальський син Іван Франко знав дев'ять мов, свою докторську дисертацію захищав у Відні німецькою. Леся Українка володіла дванадцятьма мовами... Українські митці читали твори Вольтера, Данте, Сервантеса, Шекспіра, Гете мовою оригіналу! Академік Агатангел Кримський оволодів сімдесятьма мовами світу. Чи міг Сталін з його бурсацькою освітою вибачити це?! Звичайно ж ні! На Сибір!!!

У 30-ті роки XX століття сталінська система зробила все, щоби вщент знищити квіт української інтелігенції. Понад ста українських письменників було розстріляно, тисячі діячів культури згинув у таборах. А голодомор? А війна? А боротьба за незалежність? Останній український патріот загинув із зброєю в руках у 1957 році. А репресії 70-х років? Арешти Левка Лук'яненка, В'ячеслава Чорновола, Василя Стуса, Івана Світличного, Євгена Свєрстюка.

Не оминула ця хвиля політичних утисків і Ніжинського вишу. Громадянська позиція справді українських інтелігентів доцентів Лесі Коцюби, Григорія Аврахова, Дмитра Наливайка, Івана Бровка, Володимира Литвинова, Івана Костенка, Олександра Жомніра, Володимира Крутиуса, Пінтуса Самородницького назавжди закарбувалися в пам'яті людській та на сторінках історії Ніжинської вищої школи. А знищена доля професора Івана Чаплі? Чи можна це забути?!

«А онуки? Їм байдуже... Панам жито сіють», – пророче написав великий Кобзар через століття вгадуючи нашого сучасника.

Чудову справу задумав соціально-гуманітарний відділ нашого університету – створити на базі

культурно-освітнього центру «Юність», де б через публічні лекції, диспути, обговорення кінофільмів і вистав здійснювати інтелектуальний та естетичний вплив на формування свідомості підростаючого покоління, майбутньої національної еліти. А чому б і ні! Адже серед сучасної політичної еліти є ж вихованці Ніжинського вишу, взяти для прикладу народних обранців Ігоря Попова та Юрія Мірошниченка. А чому іншим зась? Отож, як кажуть, справа потрібна та перспективна.

Не хотілося б цитувати «вождя світового пролетаріату», але ж дійсно «кіно – найважливіше з усіх видів мистецтва». А тому просвітяни вирішили, що найлегше достукатись до сердець і мізків молоді, організувавши «декаду українського кіно».

Перший фільм «Останній бункер» вселив надію. Глядацька зала була скоріше повна, аніж напів пуста. Невже «покотить»?! Фільм «Незламна» викликав менше зацікавленості, але підвищив градус дискусії... Експерт фільму кандидат історичних наук, доцент В'ячеслав Йосипович Томек був у своїй оцінці безкомпромисним та безжалісним... Але невдовзі з'ясувалося – фільм дійсно цікавий. Він отримав російського «Золотого ораа» одразу у трьох номінаціях: «Краща режисура», «Краща жіноча роль», «Краща операторська робота». Але найголовніше, в кінозалі відбулася жвава дискусія.

Організатор і куратор проекту Михайло Анатолійович Михайленко оптимістично заявив: «А чи не замахнутися нам на українське «поетичне кіно»?! Ідея сподобалася... Хіба ж може щось дорівнятись до геніальних фільмів Сергія Параджанова, Леоніда Осики, Юрія Ілленка, Бориса Івченка, Івана Миколайчука? Жоден випуск голлівудських кінорежисерів не відбувається без перегляду цих фільмів. Класика світового кіно! Експертом запросили автора цих рядків. Розпочав активну підготовку до переглядів: Інтернет, бібліотека, спогади акторів та режисерів... Необхідно було довести актуальність і сучасність цих фільмів.

Довести кому? На перегляд першої кінострічки «Вавилон ХХ» режисера Івана Миколайчука з'явилося з десяток студентів. Чому саме зупинилися на виборі цієї стрічки? Наближалися роковини Майдану... Хотілося проілюструвати: хто і як робить «революції» в Україні, а головне з якою метою? Тихо жилося в українському селі Вавилон, спокійно, допоки там не з'явився моряк із «Аврори» Клим Синиця. Прилетів, нацвірінькав: «Куля в лоб, так куля в лоб». А за цю революцію заплачено розстріляним коханням, життям молоді матері та сільського філософа. А яка неперевершена гра акторів Івана Миколайчука, Леся Сердюка, Любові Поліщук, Анатолія Хостікоєва, братів Гаврилюків, Костянтина Степанкова, Броніслава Борондукова, Таїсії Литвиненко та чи всіх перерахуєш. Геніальна стрічка! Недарма ж комуністи забороняли її для перегляду цілих десяти років. Тягніть воли ярмо далі!

Наступним на черзі став фільм «Параджанов». Фільм сучасний. Над його створенням працювали кінематографісти чотирьох держав: України, Франції, Грузії та Вірменії. Режисерами стрічки стали Олена Фетисова та Серж Аводикян. Наша мета – познайомити глядача із долею українського режисера, вірменина за національністю, який народився у Грузії, Сергія Параджанова. Це він створив «Тіні забутих предків» – геніальний фільм за твором Михайла Коцюбинського. Це перед ним став на коліно Марчело Мастрояні та поцілував руку, прихавши до Тбілісі. Це за його свободу боролися Філіні, Антоніні, Курасава, коли радянська влада кинула режисера за ґрати на

довгі п'ять років. Бо він – другий після Довженка! «Параджанов» – шокуючий фільм. За два роки прокату отримав перемоги на трьох кінофорумах. Франція дивилася його протягом 2015 року, на всіх показах - аншлаг. Усі **семеро** ніжинських студентів, які були на перегляді, аплодували стоячи.

І нарешті, кульмінація декади... Фільм «Тіні забутих предків!» Фільм, який увійшов до Книги рекордів Гіннеса як абсолютний переможець кінематографічних фестивалів ХХ століття. Фільм, який отримав 38 перемог на всіх можливих кінофорумах, окрім хіба що «Оскара». Саме ця кінострічка обов'язкова для вивчення у всіх американських і європейських кіноакадеміях. Ти не можеш бути, ані режисером, ані актором, коли не побачив і не зрозумів фільму Параджанова, не проникнув у його дивосвіт. Та найвищим показником його геніальності є той факт, що комуністична влада заборонила фільм на цілих двадцять років, а режисера, за сфабрикованим звинуваченням, кинула за ґрати. Чим же злякав фільм партійних функціонерів? Виявляється, що серед багатомільйонної громади радянського люду виокремлюється своєю самобутністю **український народ!** Саме після прем'єри цього фільму в далекому 1965 році, в столичному кінотеатрі «Україна», на сцену вийшли Іван Дзюба, В'ячеслав Чорновіл та Василь Стус і почали говорити про нищення національної еліти. Невдовзі двох останніх імперська влада заслала до Сибіру. Бо раби мають бути мовчазними... У ярмо!

Щиру розмову повели про вплив фільму на сучасне життя молодий історик-викладач Володимир Бабка, красуня-співачка Ірина Шевченко, студентифіологи Дмитро Безмолитвенний, Віталія Колівощко, художниця і перекладач Дана Моренець, кілька хлопців-хореографів. Спасибі всім їм за щирі і теплі слова... Спасибі за розуміння. Отож, справа Сергія Параджанова, Івана Миколайчука, Лариси Кадочникової, Юрія Ілленка ще **жєврїє** у наших душах.

Фільм Бориса Івчинка «Пропаала Грамота» довелося дивитися двічі. На перегляд у грудні не прийшов ніхто... Та й зрозуміло – сесія! Не до того..., треба стипендію заробляти. А от вдруге, в кінці лютого, було аж п'ятеро. Усі знайомі обличчя: Бабка, Шевченко, Моренець. Отримали справжню насолоду. Неперевершена гра Івана Миколайчука: **«Люди ви не живите!** Це Вам сниться... Це усе Вам сниться!!!». А ще кажуть, що Гоголь не сучасний! Абсурд... **Ніхто і не бажає прокидатися від того сну...**

Фінальний фільм кінодекади «Небилиці про Івана» за сценарієм Івана Миколайчука, у пустому кінозалі ми переглядаємо удвох. Було комфортно... Михайло Анатолійович пригостив кавою... Обговорюємо кожну сцену, кожний епізод. Поговорити є про що... Як Вам?

- Іване, чому нам так погано? – запитують українці.

- Бо ви сліпі! Ви незрячі! Прокиньтесь!

Невже ж й справді сліпі? А може просто лінки?

Олександр Забарний, кіноглядач

P.S. Шановні студенти! Запрошуємо Вас до діалогу на сторінках нашої газети. Нам дійсно цікаво, чим живе сучасний студент? Як проводить своє дозвілля? Яким формам відпочинку надає перевагу? Що він хотів би переглянути у кінозалі нашого центру? Нам це дійсно цікаво! І найголовніше, що необхідно змінити у вихованні молоді, щоб національна еліта дійсно сформувалась? Чекаємо на Ваші дописи!

ЦЕ БУЛО ПО-МІСТЕРСЬКИ! ОБРАНО МІСТЕРА НДУ 2016

Весна – це пора краси, коли все навкруги цвіте та пахне. Кожної весни, а саме в квітні, в НДУ є добра традиція – обирати Містера університету. Однойменний конкурс покликаний визначити серед числа активних студентів кращого з кращих та нагородити його старанням титулом справжнього чоловіка.

Організатори свята – соціально-гуманітарний відділ НДУ, режисер-постановник Марина Коломійченко та хореограф-постановник Анна Сірякова – запросили до співпраці спонсорів, тих, які вже не один рік є друзями університету (Сергій Охонько, депутат обласної ради, власник пейнтбол-клубу «Козак», Сергій Сорокін, власник фітнес-клубів «Шок джим» та «Кардіо центр», Ніна Семенова, керівник підрозділу національного провайдера «Дата груп», Сергій Топальський, власник мережі магазинів «Топ-канцелярія», профком студентів НДУ, інформаційні спонсори – Ніжин медіа, інтернет-ресурс «Нежатин», а також нових – Марина Козирева, керівник мережі «Аптека нашого міста».

Цьогоріч за почесне містерське звання змагалося восьмеро студентів, що протягом тривалого часу сумлінно готувалися представити себе публіці – відточували таланти та виховували в собі містерські манери.

Конкурсна програма обіцяла вдалий вечір уже після першого виходу містерів, що мав на меті показати конкурсантів такими як вони є – кожного зі своєю фішкою. Єдине, що було спільним сорочка в клітинку і завдяки цьому, на перший погляд, вкрай різні хлопці об'єднувалися в одну дружню й сміливу команду, готували перемогати.

Цікавою рисою цьогорічного «Містера» було активне залучення до участі у програмі минулорічних міс, учасниць університетського конкурсу краси. Кожен містер мав свою міс, яка й допомагала йому долати конкурсні сходи та йти до перемоги. Вдало поєднані пари містерів та міс створювали неперевершену картинку, посилюючи враження про кожного з учасників, що на фоні партнерши виглядав ще елегантнішим та впевненішим.

Найцікавіше в конкурсі – творчі номери, що покликані дати розкритися потенціалу кожного містера за 3 хвилини. Організатори цьогорічного свята чоловічої краси майстерно вплели талант кожного в контекст масштабного шоу. Творчі номери розріджували дефіле і були розташовані у програмі свята за принципом – трішки лірики і трішки драйву. Завдяки чому різноманітні містерські таланти не залишали

в тіні одне-одного, а навпаки самотньо вигравали різними кольорами.

Ігор Максютенко, студент II курсу природничо-географічного факультету почав конкурс талантів ліричним віршем про власне життя, про цінність родини і про велику любов, яку він плекає до тата, мами та сестри. У пристрасному танго виявляв себе Тарас Зінченко, студент III курсу філологічного факультету. Запальний ритм, що потужною хвилею осідав на глядацьку залу, на барабанах відбивав Владислав Коваленко, що навчався на I курсі історико-юридичного факультету.

Між талантами примостилося і «смачне» дефіле хлопців, що постали перед глядачами справжніми кондитерами у накрохмалених фартухах з привабливими тортками на підносах. Навіть на сцені, хлопці вкотре довели, що готувати – чоловіча справа.

Продовжив дивувати публіку своїми вміннями та навичками представник II курсу факультету психології та соціальної роботи Олександр Ващенко – він виконав чуттєву композицію на роялі. Запалював глядачів драйвом Андрій Бец, четвертокурсник історико-юридичного факультету, що за допомогою друзів поділився з залом крутими рок мотивами.

Курс на лірику взяв Віталій Лісовицький, студент II курсу, природничо-географічного факультету, що присвятив віршовані власні рядки дівчині. «Мне уже 20» – стверджував Вадим Рогачов, студент III курсу філфаку, виконуючи відому пісню.

Феєрверк емоцій вибухнув у актовому залі нового корпусу НДУ, коли свій талант демонстрував Іван Гладков з II курсу факультету культури і мистецтв. Іван підготував масштабну постановку «Вечірка в стилі Гетсбі».

Перед журі стояла важка задача. Під враженням від конкурсу талантів судді пішли приймати рішення, а наші містери не втомлювалися дивувати. У цей час вони дотепно відповідали на каверзні запитання своїх міс.

Вибір строгого журі майже неможливо передбачити. Так вийшло й цього разу. Хлопці добре попрацювали і заробили наступні містерські титули.

Глядацька зала та й не тільки вона, віддали свої голоси Івану Гладкову з «музпеда», що став «Містером глядацьких симпатій», «Містером онлайн» та «Містером посмішкою». Звання «Містер драйв» здобув Вадим Рогачов з філфаку, «Містер талант» – це Віталій Лісовицький з природничого. «Містером креативність» став Андрій Бец із істфаку, Тарас Зінченко, студент філологічного отримав «Містера елегантність», «Містером стиль» став Олександр Ващенко, студент соцгуму, Ігор Максютенко з природничого факультету здобув звання «Містера Романтичність».

Переможцем цьогорічного конкурсу, а значить володарем титулу «Містер Університет – 2016» став Владислав Коваленко, першокурсник історико-юридичного факультету. Також Владислав отримав номінацію «Містер Позитив». Але ж все таки на цьому заході переміг кожен. У першу чергу переміг над собою, не посоромившись вийти на велику сцену. Це була перемога над своїми комплексами та думкою оточуючих. Це було справді «по-містерськи».

Михайло Ломоносов, студент історико-юридичного факультету

1 КВІТНЯ – СВЯТО ВЕСНИ І ГУМОРУ

Для Ніжинського вишу 1 квітня – свято особливе. І не лише тому, що в цей день народився один із геніальних його вихованців – Микола Гоголь, а ще й тому, що гумор – органічна складова життя студентів усіх поколінь... Та й не лише студентів! Хіба не прикол побудувати університет на болоті, витративши на це цілих п'ятнадцять років?! А які всесвітньовідомі жартівники навчалися тут! Гоголь, Забіла, Кукольник, Гребінка, Глібов... А що за чудовий твір «Позичений чоловік» Євгена Гуцала? Просто супер!!

Та все ж Гоголь – неперевершений! Від «Нечто о Нежине...» та «Мертвих душах» до сучасних «нечто про «мертві душі»... Отож, Миколо Васильовичу, з Днем народження! А всім іншим – здорового сміху...

КУБОК, ЩО НЕСЕ ВЕСНУ...

Останній березневий вечір обіцяв щось яскраве і незабутнє. Студенти, викладачі та всі небайдужі до свята гумору й гарного настрою, почали збиратися біля нового корпусу задовго до часу, зазначеного в барвистих афішах. А коли годинник вибив шосту, всі дружно, в передчутті вечора, що мав вдатися, ринули до актовї зали. Усе це означало тільки одне – в НДУ сьогодні КВН.

Його чекали з нетерпінням. Ажіотаж навколо цього річного Кубка Гоголя розгорнувся ще задовго до прем'єри. Поціновувачі доброго гумору поспішали придбати вигідні квитки – поближче до сцени. Разом із тим робили ставки на переможців і прогнозували сценарій свята. Що й не дивно, бо змагання за однойменний кубок на сцені Гоголівського вишу зібралися досвідчені веселуни з Чернігова, Прилук, Рівного, Сум, ну і звісно нашої alma mater. Єдина дівоча збірна змагання – «Любимая» представляла Сумський державний університет, майже наші сусіди, команда «2 на 2» презентувала Ніжинський агротехнічний інститут, з Чернігівського педуніверситету ім. Т. Шевченка на свято гумору завітала «Сборная трудовиков», загадковий гість з Рівного, являв собою команду «Маленька таємниця», а прилуччанин Артем Дамницький був представником монокоманди (команда, що складається з одного учасника – М. А.) «Тобі Альтервейрельд», НДУ на Кубку Гоголя презентували улюблені місцеві публіки, вже відомі «Дуракам закон не писан».

Темою цього річного змагання було обрано відому фразу з «Ревізору» Гоголя, щоправда трохи адаптовану під специфіку свята – «К нам едем КВН».

Право жартувати першими у конкурсі «Привітання» випало дівчатам – команді «Любимая». Вроджений артистизм та кокетство, прості та зрозумілі жарти подарували їм один з найвищих балів за перший конкурс.

Чернігівці «Сборная трудовиков» довели, що без фізрука трудовики даєко не зайдуть, тому веселий персонаж пересічного вчителя фізкультури був справжньою родзинкою команди. Особливу прихильність у глядача отримало вдале копіювання одного з неординарних політиків.

Крутою відеопрезентацією почалося привітання збірної НДУ – «Дуракам закон не писан», а ефектний вихід на сцену з глядацької зали, вкотре довів креативність наших гумористів. Жарти про Ніжин зі студентським присмаком, щораз змушували глядачів вибухати аплодисментами.

Гості з Рівного, команда «Маленька таємниця», а особливо головний її учасник не давав спокою дівочій половині залу. Природна харизма, сентиментально-гумористичні мініатюри і таємничість, що пронизува-

ла кожен номер, вивели команду у фаворити змагання.

Ще одні ніжинці, збірна НАТІ, зробили акцент на універсальні жарти про студентське життя, стосунки та нестандартні життєві курйози. А впевнене виконання та відточена гра тільки посилювали позитивне враження та гордість за земляків.

З нетерпінням чекали глядачі на виступ «Тобі Альтервейрельд», одноосібної команди, яка доводила, що в КВН не важлива кількість, важливіша якість. Досвідчений КВНщик Артем Дамницький вже встиг засвітитися у багатьох лігах по всій Україні та на телебаченні. Досвідченість, легкість сприйняття жартів та аристократичний образ принесли монокоманді з Прилук найбільшу віддачу залу та найвищі бали за перший конкурс.

Гострою і влучною була, так звана розминка, конкурс «Біатлон». Лаконічні жарти, що немов стріли, вилітали з уст капітанів, не залишили нікого байдужим. До останнього змагалися за такий необхідний бал, збірна НДУ «Дуракам закон не писан» і команда «Тобі Альтервейрельд». На думку журі більшим дотепником виявився «Тобі..», що й здобув перемогу у цьому конкурсі.

Найбільш колоритна і смачна та, на жаль, заключна частина конкурсної програми – «Домашнє завдання». Більшість команд для цієї частини гумористичного змагання підготували справжні театралізовані постановки, що відкривали перед глядачем цілу жартівливу історію. «Маленька таємниця» та «Тобі Альтервейрельд» зробили акцент на захоплюючих відеороботах, що розріджували загальну вербальну палітру жартів. Вирішальний конкурс був надзвичайно спекотним та запеклим. Глядацькі симпатії розділилися, надія покладалася тільки на журі, що мало сказати своє останнє слово. Судді КВНівського свята на чолі з проректором з науково-педагогічної та методичної роботи Олександром Григоровичем Самойленком розташували переможців наступним чином. Четверту сходинку віддали господарям свята – команді «Дуракам закон не писан», на третій переможній хвилі «Маленька таємниця» з Рівного, дівчата з Сум, об'єднані у «Любимую» отримали друге місце. Заслужене перше місце віддали «Тобі Альтервейрельд» – досвідченому жартівнику, у скарбниці якого десятки кубків всеукраїнських ліг КВН.

Окрім гарного настрою, Кубок Гоголя приніс справжню весну до Ніжина. Вона проявилася не тільки в теплоті усмішок, які щораз розцвітали на обличчях захоплених глядачів, а й погожому березневому вечорі, що після позитивного заряду в стінах НДУ, сіяв віру в краще.

Михайло Ломоносов, студент історико-юридичного факультету

ОБЛИЧЧЯ НОМЕРУ

У іми погожими квітневими днями виповнилося 75 років з дня народження відомого українського поета, лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка в галузі літератури, випускника філологічного факультету Ніжинського державного ордена Трудового Червоного Прапора педагогічного інституту імені М.В. Гоголя Леоніда Никифоровича Горлача. Хліборобський син, вихований Ніжинською вищою школою, досяг найвищих письменницьких вершин, дякуючи своїй невтомній праці, природному таланту, великій залюбленості в рідний край, в Україну, палкій любові до українського народу та його історії.

Леонід Никифорович Коваленко (літературний псевдонім Горлач) народився 4 квітня 1941 року в поліському містечку Ріпки, що на Чернігівщині. Згодом родина переїхала на Ніжинщину. Після закінчення сільської школи обдарований юнак вступає до Гоголівського вишу, де потрапляє в справді творчу атмосферу літературної студії, якою керував тоді молодий доцент, а нині всевітньо відомий вчений, доктор філологічних наук, академік НАН України Дмитро Сергійович Наливайко. Це з його благословення увійшли в українську літературу Євген Гуцало, Віктор Вовк, Володимир Мордань, Леонід Горлач, Віктор Телепченко, Анатолій Давидов, Анатолій Мойсієнко, Петро Полінець, та хіба ж усіх перерахуєш..., а українське літературознавство збагатилося працями професорів Павла Михеда, Олександра Ковальчука, Олександра Бобири та інших. Проїшовши крізь горнило літстудійських випробувань, Леонід Горлач відшліфував своє слово, працюючи у газетах Чернігівщини та Київщини. Служив у війську. Працював у апараті Спілки письменників України. Тут його життєвими і літературними наставниками стали корифеї українського письменства Олесь Гончар, Павло Загребельний, Юрій Мушкетик. А далі доля повела молодого поета письменницькими стежками... Звистими і нелегкими були вони. Зустрічалися на них різні люди – добрі і лихі. А таки добрих було більше... Саме тому Горлачева поезія така дзвінка, сонячна і чиста. Вона чиста своєю Правдою, своєю Совістю...

Леонід Никифорович – автор близько п'ятдесяти книг поезії, прози, публіцистики, критики, дитячих творів. Горлач – один і фундаторів сучасного історичного роману у віршах. Такі поетичні романи як: «Ніч у Вишгороді», «Перст Аскольда», «Чисте поле», «Мазепа», «Мамай» стали справжнім надбанням української історичної літератури. І все ж таки, Горлач – самобутній лірик. Його ліричні замальовки у поезії – це справжнє мистецтво, яке здатне хвилювати, надихати, зароджувати у душі найкращі почуття... Вдумайтесь лише в один рядок: *Я напишу тобі листа губами на губах...* Відчули глибину почуття? А смак дівочих вуст? Це вам не коротенька SMS-ка мимохідь... Це справді почуття!

За свою літературну працю Леонід Горлач відзначений багатьма літературними преміями, але найдорожча серед них – Шевченківська – бо це визнання народом, бо це – причетність до великого Кобзарєвого слова!

Дорогий, Леоніде Никифоровичу, дозвольте від імені професорсько-викладацького складу та студентства ушанованого Гоголівського університету сердечно привітати Вас зі славним ювілеєм! Побажати міцного здоров'я, творчого натхнення, плідних літературних здобутків і юнацького оптимізму.

З повагою, **Олександр Забарний**, декан філологічного факультету

Пропонуємо читачам «Альма матер» кілька поезій автора, що увійшли до збірки «Знак розбитого ярма».

Моя держава

Дніпро не висохне – Десна у нього є.
Вона у нього посестра по крові.
А їм обом у сонячній діброві
Моя зозуля довгий вік кує.

Народ не висохне, бо має глибину
І виток джерельні, і основу,
І рать соснову, й пісню каїнову,
І княжу мову по плече зерну.

Ніщо не висохне, що Богом нам дано –
Оце ось небо, що вросло у води,
Цей вітер-вершник вічної свободи,
Що дзвонить нам у срібне стремено.

І я не висохну, допоки цим живу,
Як дихаю, і не питаю права,
Бо і Дніпро, й Десна – моя держава,
Бо я у них до вічності пливу.

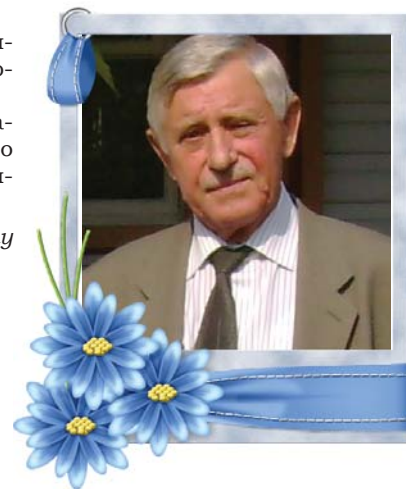
Осінь

Вечір зажурився од падолисту.
Запалили зорі багрянці.
Усміхнулась дівчина намисту,
Перший сон зігрівши на щоці.

На порі перезвища весільні.
Та за кого дівчині піти,
як сховався в сутінки осінні
той, хто міг би в церкву повести.

Безробіття в чужину загнало.
Падолист засипав струхлий тин.
І замало дівчині, замало
без кохання ласки намистин.

Віє вітер вовком із безодні
за самотнім стуженим вікном.
і зіниці блимають холодні
над дівочим розпашілим сном.

* * *

Такої осені, як ця,
Я пив росу з твого лица
І нам шуміли трави.
І захід сонячно горів,
І дотикалися до Веселкові заграви.

Такої осені уже
Ніякий час не встереже.
Та ходить тїнь луною:
Упасти б ще раз у траву
В вечірню пору вітрову
І впитися росою.

ALMA MATER

Засновник – колектив Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

* * *

Газета виходить українською мовою раз на місяць
окрім липня і серпня. Обсяг 2 друк. аркуші.
Тираж 900 примірників.
Свідцтво про державну реєстрацію ЧГ 442-91ПР

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова редакційної ради – Олександр Забарний

Редактор: Анна Лебедева
Члени ради: Григорій Самоїленко, Вітаїна Скориход, Анна Парубець, Роман Приходько, Олександра Порада

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 16602, м. Ніжин Чернігівської обл., вул. Кропив'янського, 2, університет, новий корпус, кімната № 213, внутрішній телефон 10-39, email: almandu1982@gmail.com

Комп'ютерна верстка, набір та макетування: Анна Лебедева

Коректор: Анна Парубець

Віддруковано у Видавництві НДУ імені М. Гоголя

Замовлення №55

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. * За точність викладення фактів відповідає автор.

* Редакції надано право редагувати й скорочувати матеріали. * При передрукуванні матеріалів обов'язково посилатися на газету "ALMA MATER"

Шановний Олександрє Вадимовичу!

Декторат і профком Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя щиро вітають Вас зі знаменним ювілеєм. Цього сонячного, весняного дня Ви святкуєте важливу дату свого життя – 60-річчя від дня народження.

У житті кожної людини ювілей – це нагода для того, щоб озирнути вже пройдену частину життєвої дороги. Шановний Олександрє Вадимовичу, Ваше життя – це зразок відданості своєму покликанню. Закінчивши у 1973 році Прилуцьку середню школу № 4, Ви розпочали свою нелегку трудову діяльність. У 1973 році вступили на навчання до Ніжинського педагогічного інституту ім. М.В. Гоголя, з яким пізніше зв'язали свою подальшу долю та життя. Після завершення навчання в інституті Ви почали працювати вчителем української мови та літератури у Товкачівській середній школі, потім – інспектором шкіль Прилуцького райво, викладачем, заступником директора з навчальної роботи Прилуцького педагогічного училища ім. І.Я. Франка. За всі ці роки Ви жодного разу не зрадили своїй нелегкій долі інтелігентної та високоосвіченої людини.

3 серпня 1992 року Ви працюєте у славному Ніжинському вузі. Спочатку на посаді старшого викладача кафедри методики мови та літератури, після захисту кандидатської дисертації – доцента, начальника навчально-методичного відділу, проректора з навчальної та методичної роботи університету, декана філологічного факультету. На цих посадах Ви, шановний Олександрє Вадимовичу, зарекомендували себе як сумлінний та відповідальний працівник. За час роботи в університеті Ви проявили кращі людські якості у стосунках з колегами, викладачами, студентами. Завжди відзначалися працелюбністю, життєрадісністю, добрим ставленням до людей, відповідальністю за виконання службових та громадських обов'язків. Ваша робота та Ваші досягнення неодноразово були відзначені різноманітними державними нагородами та подяками. Ваш науковий доробок складає понад сотню підручників, навчальних посібників, літературно-поетичних збірок, статей. Ви підготували солідну плеяду талановитих учнів, які є гордістю Ніжинського університету.

У цей день прийміть сердечні вітання та побажання подальших творчих здобутків, наснаги та натхнення в роботі, міцного здоров'я, злагоди, достатку, родинного затишку, щастя та благополуччя на довгі роки!

Вітаємо Вас з ювілеєм, висловлюємо глибоку шану та щиро подяку за багаторічну сумлінну працю.

З повагою,
Ректор університету
Голова профкому

О.Г. Самоїленко
О.О. Лейберов

29 квітня 2016 року

Редакція газети «Альма матер» щиро й радо вітає багаторічного голову Редакційної ради, активного дописувача та натхненника Олександра Забарного з ювілеєм. Бажаємо Вам, Олександрє Вадимовичу, журналістського гострого ока та пера, молодецького газетярського духу, сил та натхнення.

З нагоди ювілею хочемо висловити Вам щиро подяку за плідну довгу співпрацю, вчасні та мудрі поради, небайдужість до загальноуніверситетського видання. Під Вашим професійним керівництвом у світ пішло багато молодих журналістів: Наталка Герасименко, Олександр Пилипець, Вікторія Гаврик, Олексій Маслов, Ольга Конопацька, Аліна Ковальова, Марина Забіян. І сьогодні Ваш досвід переймають ті, у кого ще попереду журналістські здобутки: Микита Мисник, Михайло Ломоносов, Мирослава Годунок, Марина Лапай та інші.

То ж з води й роси Вам, Олександрє Вадимовичу!

Редакція

Миттєвості життєвого і творчого шляху О. Забарного

Вересень 1973 р. видався напрочуд теплим, сонячним. Біля будівлі інституту, що, мов білий лебідь, випливав із барвистого парку, зібралися студенти-першокурсники. Під музику, керівництво вишу піднялося на східці біля колон. Почався святковий мітинг. Лунали схвильовані промови. А після цього студенти розійшлися в аудиторії факультетів. Філологи зібралися в актовій залі Гоголівського корпусу. На цій традиційній зустрічі декана зі студентами був і високий, спортивного складу юнак із довгим кучерявим волоссям – студент українського відділення Олександр Забарний.

Олександр обрав наш інститут і філологічний факультет не випадково: йому була близька вчительська професія, захоплювався літературою, писав вірші. Тому й занурився в ту творчу атмосферу, де почував себе комфортно. Він добре навчався, активно включився в громадське життя: захищав честь факультету з футболу, грав у команді КВН. Активний і товариський, юнак мав багатьох друзів.

Це був час, коли молодь приходила до інституту, щоб отримати знання. Я не хочу ідеалізувати студентів того часу, але переважна їх більшість – це були активні, беручі й цілеспрямовані юнаки та дівчата. Із цієї когорти випускників вийшло багато яскравих педагогів,

науковців, діячів культури, письменників, серед них і Олександр Забарний.

У ці роки активно працювала літературна студія, якою керував досвідчений педагог і відомий літературний критик Павло Сердюк. Він мав особливий підхід до кожного молодого піта, умів своєчасно підтримати й допомогти. І сьогодні перед моїми очима постають ще зовсім юні Алла Ісаєнко, Таїсія Шаповаленко, Валя і Люда Примостко, Тамара Комашко, Катерина Дурас, Олександр Самійленко, Михайло Кушніренко, Олексій Нестеренко, Анатолій Шкуліпа, Сашко Лисий, Володимир Сапон, Володя Яценко (Сенцовський), Микола Луговик (Скороспехов), Михайло Забіяка, Михайло Москаленко, Віктор Попок та ін. Серед них і Олександр Забарний, перші публікації якого з'явилися у газеті «Літстудієць», що виходила на двох-трьох аркушах плакатного паперу. Студентська періодика того часу, у випуску якої брав активну участь і Олександр, – це особливе, неповторне явище в житті факультету. Вона спонукала креативну молодь до проби пера, до дискусії і самовираження.

У червні 1977 р. О. Забарний закінчив інститут, після чого працював учителем у прилуцьких школах, а згодом – завучем у педагогічному училищі ім. І. Франка. Тут розкрився його хист як педагога-новатора й та-

лановитого організатора. Саме це й сприяло тому, що в 1993 р. Олександра Вадимовича запросили працювати до Ніжинського педагогічного інституту на кафедрі методики викладання української мови та літератури. На той час він не мав ні наукового ступеня, ні вченого звання, але мені, деканові історико-філологічного факультету, та й колегам із кафедри було зрозуміло, що О. Забарний зможе написати кандидатську дисертацію і захистити її. Була обрана цікава тема, близька авторові, учителеві з багатим досвідом, – «Формування у старшокласників поняття про образ-персонаж на уроках української літератури», яку він захистив 1996 р. і став кандидатом педагогічних наук, а через рік і доцентом. Поступово Олександр Вадимович обіймав адміністративні посади: проректор із навчальної та методичної роботи в Ніжинському педагогічному університеті ім. М. Гоголя (1998–2003 рр.), декан філологічного факультету університету (з 2004 р.). На цій посаді він працює до цього часу, і зовсім недавно рада факультету продовжила йому термін роботи.

Дванадцять років наполегливої творчої роботи в деканаті – це час турботи про студентський і викладацький колектив, про забезпечення навчального процесу кадрами, літературою, технічними засобами. А ще – виховна та наукова робота. Декан зацікавлений у тому, щоб атмосфера на кафедрах була спокійною, творчою. І те, що кафедри факультету посідають призові місця й не опускаються нижче від десятого місця, що студенти завойовують першість на регіональних та всеукраїнських конкурсах, – це заслуга й керівництва деканату. Не все виходить, як хотілось би, залишається чимало невирішених проблем, але декан їх бачить і намагається усувати. Адміністративна робота – це важкий плуг, тягти його можна лише тоді, коли поруч із деканом є надійні його помічники.

Плідна професійна та наукова діяльність О. Забарного пов'язана з історією української літератури й літературним краєзнавством. Його дослідження спрямовані на аналіз доробку Б. Грінченка, М. Коцюбинського, Б. Антоненка-Давидовича, В. Барки, О. Теліги, О. Гончара, І. Багряного, А. Гомона та ін. Однак найбільший інтерес учений виявляє до долі та літературної спадщини письменників Чернігівщини. Він став пропагандистом творчості тих, хто пов'язаний з Ніжинською вищою школою, про що свідчать упорядковані О. Забарним збірники «Заспів» (2000), «Графіті Графського парку» (2003), «Суцвіття» (2003), «Поетичні голоси Чернігівщини» (2003), «Обрані блискавицею» (2005) тощо. Користуються популярністю в учителів та студентів літературознавчі розвідки, надруковані в журналах та збірниках «Слово і час», «Дивослово», «Літературний Чернігів», «Література та культура Полісся», «Українська література в школі» (Чернігів), а також статті методичного спрямування, як от: «Вивчення творчості Є. Маланюка в школі», «Вивчення теми «Література рідного краю», «Вивчення творчої спадщини письменників Чернігівщини на уроках української літератури», «Формування у старшокласників ціннісних орієнтацій при вивченні теми «Література рідного краю» та інші, а також навчально-методичний посібник «Вивчення у школі літератури рідного краю» (2003).

Особливою сторінкою життя О. Забарного є різно-

жанровий художньо-творчий доробок. Пам'ятним став виступ поета з нагоди 1000-ліття Ніжина. 16 вересня 1993 р. до інституту прийшло багато випускників Ніжинської вищої школи. Зібралися в залі. Читали свої вірші поети старшого покоління: Олекса Юценко, Євген Гуцало, Володимир Мордань, Леонід Горlach, а за ними й ті, хто закінчив інститут пізніше: Володя Сенцовський (Яценко), Михайло Москаленко, Володя Григоренко, Анатолій Шкуліпа, Микола Луговик (Скороспехов) та ін. Прозвучав і вірш О. Забарного «Монолог дзвона»: *«Я – біль народу, кована в металі: / Змордована до немочи душа, / Провісник щастя, гора і печалі... / Мій голос час двобою прикраша...»*

Після зустрічі зі студентами всі поети зайшли до мого кабінету в деканаті й у піднесеному настрої продовжили спілкування. До славного ювілею Ніжина вийшов збірник «На пагорбах століть» (1993), який складався з віршів колишніх і тодішніх студентів та літераторів-ніжинців. І майже кожний залишив у моєму примірникові свій автограф. Гортаю збірник нині, і в пам'яті зринають постаті відомих письменників, які пройшли школу творчого зростання саме в Ніжинській вищій школі. І серед них і Олександр Забарний. Це була незабутня зустріч.

Перший автограф О. Забарний залишив мені 27 грудня 1992 р. на своїй першій книзі «Пастелі Полісся» (1992), у якій було вміщено 31 поезію. І розпочиналася вона ліричною, мелодійною «Піснею»: *«Заквітчаній барвінком та льонами, / В колісці трав і в пісні солов'я / Живеш в душі, омріяній віками, / Поліський край, моя свята земля...»* А потім були інші книги: «Лелеки не зраджують» (1995), «До таїни образу» (1997). «Акорди серця» (2003). Остання стала другою поетичною збіркою О. Забарного. Десять років між першою і другою – період наполегливої праці, облаштування сімейного життя, роздумів, активних наукових і творчих пошуків. Але і в цей час народжувалися поезії, в яких митець відтворював усе, чим він жив, що відчував, що його особливо хвилювало, відроджене в пам'яті далеке трагічне минуле і не менш зворушливе близьке.

У його творах багато цікавих поетичних знахідок, які надовго запам'ятовуються: *«Білі сніги над Ніжином / Кружляють в шопенівському вальсі»* («Прощальне»), *«Симфонія білих зам / на сивій палітрі печалі... / Я знов писатиму Вам / Цим снігом – криком відчаю...»* («Сонет»); *«Болить в мені осінь багрянцем листяним, / Болить журавлиним тужливим ключем... / Розсіється в задках рясними дощами, / Багата на тугу і болісний щем...»* («Осінь»); *«Забуяла осінь в світанковім цвіті, / Й вишиванки клени одягнули знов... / А мені ще мариться пахощами літо, / А я все чекаю на свою любов»* («Забуяла осінь...»).

Поет, який складає вірші про кохання, завжди особливо відчуває душевний стан людини, уміє зачепити читача за живе, змусити його переживати, згадувати минуле й сподіватися на майбутнє. Біль і щастя, смуток і радість завжди ходять поруч. І це не випадково. Без цього немає життя. Тож не можна без хвилювання читати й вірш, адресований матері: *«Мамо, цвітом*

вишневим вкрилися скроні мої, / В небі високім тужливо ячать журавлі, / Сивим ключем перемірюють неба блакить... / Мамо, за Вами серце у мене болить!».

Слідом за цією збіркою були книги «За лаштунками літа» (2006), «Стежина пам'яті моєї» (2010), «Калинова сповідь» (2011), «Під знаком білої плями» (2012).

У 2014 р. вся Україна відзначала 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка, і О. Забарний запропонував нашому ушанованому драматичному театрові ім. М. Коцюбинського свою художньо-документальну драму «Грішниця», у якій розповів про палке кохання Кобзаря до Лукерії Подусмак. Читачі й глядачі тепло зустріли як однойменну п'єсу, так і виставу.

О. Забарний – лауреат Міжнародної літературної премії імені М. Гоголя «Тріумф» та обласних літератур-

них премій ім. Леоніда Глібова й Михайла Коцюбинського, має державні відзнаки – Почесну грамоту Верховної Ради України та інші, які свідчать про його плідну працю на благо Вітчизни.

Свій ювілей Олександр Забарний, педагог, науковець, письменник, громадський діяч (попередні п'ять років він був депутатом Чернігівської обласної ради), декан філологічного факультету зустрічає сповнений творчих і наукових планів, цікавих задумів про подальший розвиток факультету.

Тож побажаймо йому міцного здоров'я, щастя, добробуту й здійснення всіх мрій на благо нашого рідного університету та України.

Проф. Г. В. Самоїленко

О.В. Забарний очима колеги (до 60-річного ювілею)

Нещодавно ми відсвяткували 25-річний ювілей кафедри методики викладання української мови і літератури, а тепер на часі – знаменна дата в житті нашого колеги Олександра Вадимовича Забарного.

У білопінному розмаї весняного цвітіння святкує свій шістдесятий День народження декан філологічного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент. У нашому славетному виші Олександр Забарний належить до плеяди найбільш яскравих, багатогранних викладацьких постатей. Завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор Ю.І. Бондаренко говорить, що «доля щедро наділила ювіляра талантами. Він публіцист, поет-лірик, автор цікавої прози й драматург, чий творчість з успіхом ідуть на сцені Ніжинського драматичного театру імені Михайла Коцюбинського. Олександр Вадимович – член двох Спілок: письменників та журналістів України. Не випадково він так майстерно володіє словом, виявляючи себе чудовим промовцем, цікавим та доброзичливим співрозмовником, щедрим на дотеп і комплімент».

Ми, його колеги, міркували над тим, яким він є, наш декан, і над словами, які скажемо в цей день.

Колишній завідувач кафедри методики викладання української мови і літератури доцент А.І. Драчук так говорить про О.В. Забарного: «Він в усьому мене підтримував: і в прийнятті рішень, від яких залежала доля кафедри, і в реалізації актуальних методичних ідей. Був «правою рукою», коли йшлося про організацію навчально-виховного процесу з методики викладання української літератури. І хоча найчастіше висловлював протилежні думки, дискутував, проте завжди обстоював позиції кафедри, був її патріотом».

Приємні спогади про ювіляра й у колишньої вихованки, доцента Н.М. Голуб: «Олександр Вадимович знає мене, як він любить говорити, «ще з коліски», а я його – від перших днів навчання в Прилуцькому гуманітарно-педагогічному коледжі імені І.Я. Франка, де він обіймав посаду завуча.

Це людина, яку дуже любили дівчатка-студентки за його цікаві історії, веселу, запальну вдачу, комунікабельність. Незважаючи на зайнятість, він знаходив час для слушної поради, співчутливого слова.

Як староста групи, я багато спілкувалася з ним, як із демократичним адміністратором, уважним до думки студентства.

Сталося так, що під час навчання в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя доля знову звела мене з моїм викладачем і тепер назавжди: куратор академічної групи, викладач методики літератури, методист із педпрактики, потім – колега й декан... Ось далеко не повний перелік посад, обов'язків, які він завжди виконував і виконує натхненно, якісно.

Пригадую перший фестиваль «Студентська весна». Увесь філологічний факультет запалився цією ідеєю. Атмосфера в залі була настільки піднесеною, єдиною, що «Аркан» у виконанні нечисленних студентів-хлопців на сцені підхопив зал: і викладачі, і глядачі, і навіть журі. Цей фінальний танок переміг не виконавською майстерністю, а духом, прагненням до мети, єдністю колективу. А мало хто знає, що підготовкою номера займався декан».

Старший викладач А.І. Проценко спостерігала становлення ювіляра як методиста, викладача вишу: «Пам'ятаю першу відкриту лекцію, яку Олександр Вадимович проводив зі студентами-випускниками Прилуцького гуманітарно-педагогічного коледжу імені І.Я. Франка, серед яких була й наша Н.М. Голуб. Це заняття відбувалося у світлій Шевченківській аудиторії, і мій колега вже тоді використовував інноваційні підходи до викладання літератури в школі: читання поезії на фоні музики, аналіз засобів живопису й зіставлення їх зі способами відображення в художньому тексті, залучення студентів до виконавської діяльності на уроці, випереджальні завдання тощо».

До портрета ювіляра хотілося б додати такі штрихи, як шляхетність, обожнювання жінки. Мабуть, це закладено ще в дитинстві, тому що він завжди шанобливо згадував свою маму. Потім ця риса втілювалася в повазі до друзини, турботі про доньку й опікуванні онукою.

Галантність виявляється й у ставленні до жінок-колег. У кожній із них він бачить такі риси, що вони відчують себе богинями: не скупиться на компліменти, піднімає настрій, запалює в душі вогник».

Наша наймолодша колега доцент Т.В. Рудюк уперше дізналася про Олександра Вадимовича ще в школі на уроці літератури рідного краю: «Це заняття я добре

пам'ятаю. У руках учителька Л.В. Макаренко тримала невелику збірку оповідань та віршів «Лелеки не зраджують». Найбільше запам'яталася поезія «Монолог», де ліричний герой висловлює свій біль, розпач, жаль від того, що не зміг уберегти найдорожче у своєму житті – рідну неньку:

*Кленом самотнім спинюся у Вас біля ніг.
Що ж то за син, коли неньку свою не вберіг?!
Скрипка у серці сонату тужливо грає...
Все ще не вірю, що Вас вже у мене немає.*
Побачила сльозинку в очах учительки й помітила, що краплини заблищали також в очах моїх однокласників.

Спогади про письменника ми почули й від Людмили Володимирівни, яка була його однокурсницею, і дізналися про неабиякий авторитет у студентів: серед кількох хлопців у групі дівчата найбільше виділяла й любила Олександра. Можливо, за його поетичну душу, любов до музики, почуття гумору, інтелегентність і чуйність.

З ліричними рядками до колеги звертається доцент А.І. Бондаренко: «Високоповажаний Олександре Вадимовичу! Прийміть щирі привітання в день Вашого славного ювілею.
*Коли в садах так рясно розцвіло
І йде пора оновлення й буяння,
Легким хай буде серце і перо,
Хода і сміх, натхнення і долання.
Нехай не відпускає ні на мить
Весна у цвіту ніжного зітхання.
Ну, а якщо душа і зацемить,
То від краси, зворушення й кохання.*

*Зі щирою пошаною – кафедра
методики викладання української
мови і літератури*

*Геніальність залежить головним чином від енергії.
Метью Арнольд*

В і тільки собі уявіть, скільки знаменитих статей пов'язано з прекрасним, славетним, величним іменем Олександр! Олександр Довженко – геніальний кіномитець! Олександр Македонський – прекрасний полководець! Олександр Забарний – також чудовий полководець, але не війська. Його полк – це прекрасні дівчата філологічного факультету! Вони – його музи, його підтримка, його надійний щит.

Саме нашому дорогому Олександрові Вадимовичу й хочеться співати дифірамби в цю хвилину. Скоро наш філологічний батько буде святкувати свій ювілей. Але вгадати скільки йому років дуже проблематично, бо душею й тілом він виглядає лише на 35. І, здається, що з кожним наступним роком він молодшає все більше й більше. Але ж як тут не помолодшати, коли навкруги стільки юних красунь!

Коли вже ми маємо таку нагоду, то хотілося б не лише привітати найщирішими побажаннями таку шановану Людину (Людину з великої літери), а й написати те, за що студенти філологічного, та й не лише філологічного, так обожнюють Олександра Вадимовича. Перш за все, з ним можна завжди узгодити будь-яке питання – за це йому величезний «ресpekt і уважука». Друге – це його глибокий гумор та позитив. Як би тільки було нудно годинами сидіти на всіх наукових конференціях, коли б не жарти декана. Третя його прекрасна риса – це бездонність позитивної енергії, якою заряджаються як студенти, так і викладачі. От зустрінеш його ранком біля деканату, привітаєшся. Він тобі посміхнеться – і все: щастю твоєму немає меж. Тож, дорогенький наш Олександрові Вадимовичу, бажаємо Вам посміхатися частіше й дарувати море позитиву своїм юним підлеглим: ми завжди цьому раді. Хай у

І знову 35!

серці завжди буде квітуча весна, в гаманці – «зелена капуста», а під будинком швидкокісне «Ламборджині!» Всіх благ Вам, нехай Янгол-Охоронець береже Вас і всю Вашу родину! Міцно обнімаємо, цілуємо, поважаємо та любимо! Ваші вірні філологині!

P.S: нехай ваша життєва батарея-ка буде завжди заряджена на 100%

Коновал Інна, магістр філологічного факультету

